

גִּזְרָה, עֲוֹנוֹת תָּם, דֶּה־הוּא אִישׁ תָּם, אֶל אֶרֶץ גִּזְרָה, אֶת־ר דִּגְזֹרֶת
עִירִין.

מָרָה חֲרָבָא דִּילִיָּה, עָלָה אֶתְמַר (בראשית כז מ) וְעַל חֲרָבָהּ תַּחֲיָה,
וּמָנָא לִן דְּמָרָה אִיהִי חֲרָבָא דְּמִלְאָד הַמָּוֶת, דְּכַתִּיב (מושלי ה
ד) וְאַחֲרִיתָהּ מָרָה כַּלְעָנָה חֲדָה כְּחָרָב פִּיּוֹת, אִיהִי חַיִּים לְכָבֵד, וְסָם
הַמָּוֶת לְלָבָא, מָרָה אִיהִי גִיהֶנֶם, וְאִית לָהּ תַּרִּי פִּיּוֹת דְּאָמְרִין הַב
הַב, הֵדָא הוּא דְּכַתִּיב (שם ל טו) לַעֲלוּקָה שְׁתֵּי בָנוֹת הַב הַב, שְׁתֵּי
בָנוֹת דְּאָמְרִין הַב חַיִּיבִין לְגִיהֶנֶם.

שִׁבְעִין עֲרָקִין אֵינֻן בְּכַבְדָּא, לְקַבֵּל שִׁבְעִין מִמֶּנּוּ, כְּבֵד וְיוֹתֶרֶת
ע"ב, יוֹתֶרֶת דִּילִיָּה אִיהִי נָחַשׁ אֲשֶׁת זְנוּנִים, בְּגִין דְּשִׁיּוּרִין
דִּילִיָּה (נ"א דִּילָהּ) נִטְלָא טָחוּל דְּאִיהוּ חֲשָׁד, וְעָלָה אֶתְמַר (בראשית
א ד) וְלַחֲשָׁד קָרָא לִילָה, דְּשִׁלְטָנוּתָהּ בְּגִלּוּתָא דְּאִיהוּ לִילָה,
וּבְגִלּוּתָא שְׁעָתָא קִיּוּמָא לִיָּה, דְּאִיהִי לִילִי"ת אִימָא דְּעָרָב רַב,
וְאִיהִי שְׁחֹק הַכְּסִיל (ס"א הַטָּחוּל), וּבְגִינָה אֶתְמַר (איוב ז ט) כָּלָה
עָנָן וַיֵּלֶךְ בֶּן יוֹרֵד שְׁאוּל לֹא יַעֲלֶה.

וְדָא אִיהוּ צְדִיק מִמֶּנּוּ בּוֹלַע, דְּרָשָׁע וְדָא דְּאִיהוּ כְּסִיל, עָלִיָּה
אֶתְמַר (חבוקוק א יג) לָמָּה תִּבְטֵט בּוֹגְדִים תַּחֲרִישׁ בְּבִלְע רָשָׁע
צְדִיק מִמֶּנּוּ, וְאוּקְמוּהוּ מְאָרִי מִתְּנִיתִין, צְדִיק מִמֶּנּוּ בּוֹלַע אֲבָל
צְדִיק גְּמוּר אֵינּוּ בּוֹלַע, וּבְגִינָה אֶתְמַר (ש"א ב ו) מוֹרִיד שְׁאוּל וַיַּעֲלֶה,
וְוִי לְנִשְׁמָתָא כַּד בִּלְע לָהּ טָחוּל, וְוִי לְיִשְׂרָאֵל כַּד אֶתְבִּלְעוּ בְּעָרָב
רַב, דְּעָלִיָּהּ אֶתְמַר (בראשית מא כא) וְלֹא נֹדַע כִּי בָאוּ אֶל קַרְפָּנָה,
וּמְרִאִיָּהּ רַע כַּאֲשֶׁר בַּתְּחִלָּה.

[דף נב ע"ב]

בְּזִמְנָא דְּגִלוּתָא כָּל מִמְּנָן דְּאֻמִּין דְּעֵלְמָא וְעַרְב רַב, אֲתָמַר בְּהוּן
(איכה א ה) הָיוּ צָרִיחָ לְרֹאשׁ אֹיְבֵיהָ שָׁלוֹ, צָרִיחָ וְדַאי אֵינֻן
עַרְב רַב, עַלֵּיהוּ אֲתָמַר (ישעיה א כג) שְׂרִיךְ סוֹרְרִים וְחֻבְרֵי גִנְבִים
כְּלוֹ, אוֹהֵב שָׁחַד וְגוֹמֵר, אֹיְבֵיהָ שָׁלוֹ אֵלִין עֵשׂוּ וַיִּשְׁמַעֲאֵל וְשִׁבְעִין
מִמְּנָן, דְּאֵינֻן בְּלָהוּ בְּשִׁלּוֹה בְּעוֹתָרָא, וַיִּשְׂרָאֵל בְּדוּחָקָא בְּעִנְיֹתָא,
וּבְגִין דָּא וַיִּלְעֵלְמָא כַּד אֲתַבְּלֵעוּ בְּעַרְבוּבִיָּא בִישָׂא, וּמָאן גָּרַם
דְּאֲתַבְּלֵעוּ בְּמַעֲיָהוּ וְלֹא נִוְדַע כִּי בָאוּ אֶל קַרְבָּנָה, בְּגִין דְּעוּבְדִּיהוּן
בִּישִׁין בִּידִיהוּן, הָדָא הוּא דְּכָתִיב (תהלים קו לח) וַיִּתְּעַרְבוּ בְּגוֹיִם
וַיִּלְמְדוּ מַעֲשֵׂיהֶם, כְּגוֹנוֹנָא דָּא נִשְׁמַתָּא אִיהִי כְּנֹסֶת יִשְׂרָאֵל, כַּד (דף
נב ע"ב) אִיהִי שְׁלִימָא בְּפִקּוּדִין דְּעֵשְׂהָ, אֲתָמַר בָּהּ (שיר ד ז) כְּלָךְ יָפָה
רָעִיתִי וּמוֹם אֵין בָּךְ, בְּהֵהוּא זְמַנָּא שְׂרִיָּא שֵׁם יְהו"ה עָלָהּ, וְאֲתָמַר
בָּהּ (דברים כח י) וַיֵּרְאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם יְהו"ה נִקְרָא עָלֶיךָ
וַיֵּרְאוּ מִפְּנֵי, וּמִמְּנָן דְּכַבֵּד וְעַרְקִין דִּילִיָּה וּמִמְּנָן דְּטָחוּל וְעַרְבוּבִיָּא
בִּישָׂא דִּילִיָּה, מִתְּכַפֵּיִן תַּחוֹת לְבָא דְּתַמָּן נִשְׁמַתָּא.

וְאִם נִשְׁמַתָּא אִיהִי מִתְּטַנְפָּא (ס"א פְּגִימָא) בְּחוּבִין, אוּ גֵרַע מִינָהּ
אֲפִילוּ פִקּוּדָא חָדָא מֵאֵינֻן פִּקּוּדִין, כְּמָה דְּאֻקְמוּיָהּ מֵאֲרִי
מִתְּנִיתִין עֲבִירָה מְכַבָּה מַצּוֹה, בְּהֵהוּא אַתֵּר (נ"א אֶבֶר) דְּשְׂרִיָּא
עֲבִירָה וְאֶסְתַּלַּק מַצּוֹה מְנִיָּה, הֵהוּא אֶבֶר אִיהִי פָּגוּם, וְאִיהִי מוֹם
דְּנִשְׁמַתָּא, בְּגִינִיָּה לָא שְׂרִיָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל נִשְׁמַתָּא, הָדָא
הוּא דְּכָתִיב (ויקרא כא יח) כָּל אֲשֶׁר בּוֹ מוֹם לֹא יִקְרַב, נִשְׁמַתָּא
דְּאִית בָּהּ מוֹם בְּחַד מֵרַמ"ח פִּקּוּדִין דִּילָהּ לָא אֲתַקְרִיבֶת בְּגִינִיָּה
לְגַבִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

אבל נשמתא מסטרא דשכינתא לית בה מום, הדא הוא דכתיב
 (שיר ד ז) בלד יפה רעיתי ומום אין בה, אם יצר הרע בעי
 לקרבא לההוא אתר, כיון דשכינתא שריא תמן דאיהי נשמתא,
 אתמר בה (במדבר א נא) והזר הקרב יומת, בגין דעלה אתמר
 (ישעיה מב ח) אני יהו"ה הוא שמי וכבודי לאחר לא אתן, דהיינו
 אל אחר אל זר, דנשמתא איהי יקריה, ואיהי תושבחתיה, דבה
 מושבח בר נש לקודשא בריך הוא בצלותא בכל יומא בכמה
 תושבתו והודאן, ובגין דא אני יהו"ה הוא שמי וכבודי לאחר לא
 אתן ותהלתי לפסילים, אלן שבועין ממנו, דלא יהיב לון קודשא
 בריך הוא רשו לשלטאה עלה, דאינון ערקין דכבד דאיהו אל
 אחר, טחול נחש יותרת הכבד אשת זנוגים, בתר דעבידת זיופא
 (נ"א גאופא) עם אלהים אחרים, ופליגת דמא דילה דאיהי
 תמצית דילה לכל ערקין, שיורא קריבת לגבי טחול דאיהו בעלה
 כסיל, דלא נטיל טחול אלא תמצית (נ"א שמרים) דדמא, ולא
 יהיב ליה מדמא אחרא, ובגין דא אתקריאת יותרת הכבד, בגין
 דלא יהיב ליה אלא שיורין, וכבד איהו קטרוגא דריאה, דסליק
 לגבי לבא נורא מניה, ואי לאו דנשיב ביה כנפי ריאה, הוה אוקיד
 ללבא (והוה אוקיד כל גופא נורא דלבא), הדרא דכנתא לויתן,
 לקבל חלב טמא, ועליה אתמר אפילו נחש פרוך על עקבו לא
 יפסיק, אבל עקרב פוסק, שרף איהו מרה קטרוגא דריאה, בגין
 דמרה איהי שריפת כל גופא.

בגין דא תקיעה שברים ותרועה אינון תבירו דלהון, ועלייהו
 אתמר (תהלים פט טז) אשרי העם יודעי תרועה יהו"ה באור

פְּנִידָה לְכֹון, מֵאֵי פְּנִידָה אֵלֶּיךָ תִּקְיֶעַה שְׁבָרִים וְתִרְוַעָה, דְּאֵינוֹן
תִּקְיֶעַה חֲוֹרוֹ דְּאַנְפִּין, שְׁבָרִים סוּמְקוֹ דְּאַנְפִּין, תִּרְוַעָה יְרוּקָא
דְּאַנְפִּין, וּבָה נִפְקִין יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא, בְּזִמְנָא דְּמִתְהַפְּכִין אֲנָפִין
דְּיִשְׂרָאֵל לִירוּקָא כְּאַתְתָּא עוּבָרָא.

וּבְאַלְיִן תִּלְת גְּוֹנִין נִהְרָא שְׂרָגָא דְּאִיהִי גַר יְהו"ה נִשְׁמַת אָדָם
(משלי כ ב), מֵאֵי אָדָם יו"ד ה"א וּא"ו ה"א, תִּלְת גְּוֹנִין
דְּשְׂרָגָא, וְתִלְת גְּוֹנִין אֵלֶּיךָ אֵינוֹן לְבוּשִׁין לְתִלְת אַבְהֹן, דְּאֵינוֹן חֲוֹר
סוּמְק יְרוּק, גְּוֹן אוּכְמָא אִיהִי קְדֻרוּתָא דְּלִהוֹן, וְעֲלִיה אֲתִמֹּר (ישעיה
נ א) אֲלִבִּישׁ שָׁמַיִם קְדֻרוּת, וּבִהוֹן מִתְלַבְּשִׁין הו"ה, תִּכְלֹת לְבוּשָׁא
דְּאֵת י' דְּאִיהוּ תִּכְלִית דְּכָלָא, גַּר אִיהוּ י', שְׁלֵהוּבָא דְּסָלִיק מִגִּיָּה ו',
וְנִעְנוּעָא דִּילִיָּה הֵכָא וְהֵכָא דָּא ה"ה.

[דף נג ע"א]

וּלְסִטְרָא אַחֲרָא אִית גַּר חֲשׂוּכָא דְּגִיָּהֲנָם, וְאִית לִיָּה תִלְת גְּוֹנִין,
גְּוֹן סוּמְק דָּא כְּבֵד, עֲשׂוֹ הוּא אָדָם (בראשית לו א),
מָרָה גְּוֹן יְרוּק, טַחֲוֹל גְּוֹן שְׁחֹר, וְעֲלִיָּה אֲתִמֹּר (שם כז א) וְתִכְהִין
עֵינֵינוּ מִרְאוּת, וְסִימְנִידָה בְּאַלְיִן גְּוֹנִין שְׁקַעְרוּרוּת (ויקרא יד לז)
יְרַקְרָקוּת אוּ אֲדַמְדָּמוּת וּמִרְאִיָּהוּ שְׁפֵל מִן הַקִּיר, שְׁפֵל הוּא גְּוֹן
אוּכָם, דְּאַתְמֹר (דף נג ע"א) בֵּיָּה (שם יג כא), וְשְׁפֵלָה אֵינְנָה מִן הָעוֹר
וְהִיא כְּהָה, וְאִיהִי שְׁפֵלוּת דְּנִשְׁמָתָא בְּגוּפָא ג"ר (נ"א כד) נִשְׁמָתָא
וְרוּחָא וְנִפְשָׁא אֲתִגְלִין בְּכְבֵּד מָרָה וְטַחֲוֹל, כָּל אֵינוֹן אַבְרִי דְּגוּפָא
דְּאֵינוֹן עָמָא קַדִּישָׁא, כְּלָהוּ דְּחִקוֹן בְּמִרְרוֹ, בְּגִין דְּנִשְׁמָתָא אֲתִרָא
דִּילָה מוּחָא, יוֹנָה קַדִּישָׁא, נִשְׁמָתָא נִשְׂרָא, דְּבִהֲאִי יוֹנָה אֲתִפְרִנְסַת,
בְּכִמָּה צְלוּתִין וּפּוֹלְחָנִין, סְפִינָה דִּיוֹנָה קְרַקְפָּתָא, וְכִמָּה מְמַנִּין אִית

בהאי ספינה דמנהיגין לה, ואינן אוֹדְנִין עֵינִין חוּטְמָא פּוּמָא,
שָׁבַע מִמֶּנּוּ אֵינוֹן, וְסִלְקִין לְשִׁבְעִים לְשׁוֹן דִּהּוּ בְּסָפִינָה דִּיוֹנָה.

וְיוֹנָה אִיהִי צְלוּתָא שְׂכִינְתָּא תַּתָּא, נִשְׂרָא דְאַתְפְּרִנְסַת בָּהּ דָּא
שְׂכִינְתָּא עֲלָא, אִם יִשְׂרָאֵל לֹא מוֹשֶׁתְּדָלִין בְּצִלוֹתֵין
וּבַעוֹתֵין וּפּוֹלְחֵנִין דְּנִשְׂרָא דְאִיהִי רִיָּא, מִיָּד וַיהו"ה הִטִּיל רוּחַ
גְּדוֹלָה אֶל הַיָּם (יוֹנָה א ד), דְּאִיהִי רוּחַ סְעָרָה, רוּחַ יְהו"ה תְּנִיחְהוּ
בְּקִדְמִיתָא, רוּחַ דְּנָשִׁיב בְּכַנְפֵי נִשְׂרָא דְאִיהוּ עֲמוּדָא דְאַמְצָעִיתָא,
דְּבִיה פֶּרַח נִשְׂרָא בְּאֵינוֹן תִּרִין שְׁפֹון, רוּחַ דְּנָשִׁיב בְּכָלְהוּ דָּא רוּחַ
דְּחוּטְמָא.

הֵאִי רוּחַ בְּכָל אֶתֶר דְּאִיהוּ שְׂכִינְתָּא עֲלָא וְתַתָּא תִּמּוֹן
אֲשַׁתְּכֹחוּ, אִיהוּ ו' דְּנָשִׁיב בְּכַנְפֵי רִיָּא, וְעַל לְבָא דְתִמּוֹן גֵּר
יְהו"ה, דָּא נִשְׁמַתָּא בְּמוֹחָא, רוּחַ בְּכַנְפֵי רִיָּא, נָפֵשׁ בְּלִבָּא, וּלְזִמְנִין
תִּלְתַּת בְּתִלְתַּת מוֹחִין, וּמַחְשָׁבָה רָכִיב עֲלֵיהוּ דְאִיהוּ אָדָם, וְהָכִי תִלְתַּת
בְּלָב, ג"ר ג' שְׁמָה ר"וּחַ.

רוּחָא דְנָשִׁיב בְּהוֹן ג"ר בְּתִרֵי בְּתִי לְבָא, וַאֲינוֹן נָפִ"שׁ וְרו"חַ, סִימּוֹן
ג"ר, וְהֵאִי ו' אִיהוּ דְנָשִׁיב בְּדְרוּעִין בְּשִׁית פֶּרְקִין דִּלְהוֹן,
וַאֲיהוּ נָשִׁיב בְּתִרִין שׁוֹקִין בְּשִׁית פֶּרְקִין, דְּאַתְמֹר בְּהוֹן (שִׁיר הַטוֹ)
שׁוֹקִיו עֲמוּדֵי שֵׁשׁ, וְעֲלִיה אֲתֹמֵר (יִשְׁעִיָּה יא ב) וְנָחָה עָלָיו רוּחַ יְהו"ה.

כִּד אֲבָרִין דְּגוּפָא מִתְנַהֲגִין בְּהֵאִי רוּחָא בְּאוּרִיָּתָא קִדִּישָׁא
בְּפִקּוּדִין דְּאוּרִיָּתָא, סָפִינָה מִתְנַהֲגָא לְכָל סִטְרָא דְבָעֵי בִּר
נֵשׁ, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (יְחֻזְקָאֵל א יב) אֵל אֲשֶׁר יִהְיֶה שְׁמָה הָרוּחַ לְלֶכֶת
יִלְכוּ, דְּסָפִינָה אִיהִי רִישָׁא וַאֲיהִי לְבָא וַאֲיהִי גוּפָא.

וְאִם אֲבָרִין דְּגוּפָא דְּאִינוּן מְאָרִי סְפִינָה דְּאִינוּן עֲמָא קְדִישָׁא, לָא
מִתְנַהֲגִין בְּאוֹרֵייתָא דְּאִיהִי נִשְׁמָתָא וּבִמְצוֹה דְּאִיהִי נִפְשָׁא,
פֶּרַח רוּחָא מִבִּינֵיהוּ, בְּהֵהוּא זְמָנָא (יוֹנָה א ד) וַיְהִי וַיִּהְיֶה הַטִּיל רוּחַ
גְּדוֹלָה אֶל הַיָּם, דְּאִיהִי רוּחַ סְעָרָה, דְּאִיהִי גִזְרַת דִּינָא קִשְׁיָא,
דְּסְעָרָה גּוֹפִיָּה דְּבַר נֶשׁ דְּאִינוּן יִשְׂרָאֵל, וַיִּשְׂרָאֵל אִינוּן בְּסְעָרָה,
וְהָאֵנִיָּה דְּאִיהִי גּוּפָא חֲשֻׁבָה לְהַשְׁבֵּר.

בֵּיהּ זְמָנָא וַיּוֹנֶה יָרֵד אֶל יִרְכָתִי הַסְפִּינָה (שִׁם ה) דָּא שְׂכִינְתָּא
תַּתָּא, דְּאֶתְמַר בָּהּ (רוּת ג ו) וַתִּגַּל מַרְגְּלוֹתֶיהָ וַתִּשְׁכַּב,
שְׂכִיבַת לְעַפְרָא, וְדָא אִיהוּ (יוֹנָה א ח) וַיִּשְׁכַּב וַיֵּרֶד, וְאֶמְאִי נְפִלַת,
בְּגִין דְּפֶרַח מִינָהּ רוּחָא דְּאִיהוּ עֲמוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא דְּסִמְיָךְ לָהּ,
וְאִיהִי נְפִלַת, וּבְהֵהוּא זְמָנָא אֶתְמַר בָּהּ (אִיכָה א א) אִיכָה יִשְׁבָּה
בְּדָד, וּמֵאֵן גָּרִים נָחִיתוּ דִּילָהּ, בְּגִין דְּבִטְלּוּ יִשְׂרָאֵל אוֹרֵייתָא
וּמְצוֹה, בְּהֵהוּא זְמָנָא דְּאִיהִי נִחַתַת בֵּין רַגְלִין, יִשְׂרָאֵל בְּנָהָא אִינוּן
מִהוּדְקִין בֵּין רַגְלִין, וְאִינוּן בְּמַרְעִין בְּמִכְתָּשִׁין, בְּהֵהוּא זְמָנָא דְּגוּפָא
בְּבִי מַרְעִין דְּאִינוּן יִשְׂרָאֵל, וְשְׂכִינְתָּא עֲמֻחוּן דְּאִיהִי יוֹנָה, מַה כְּתִיב
בֵּיהּ (יוֹנָה א ו) וַיִּקְרַב אֵלָיו רֶב הַחֹבֶל, הָהוּא דְּחָבִיל בִּשְׂרָא בְּבִי
מַרְעָא.

[דף נג ע"ב]

וְעוּד מֵאֵן רֶב הַחֹבֶל הָהוּא דְּאֶתְמַר בֵּיהּ (שְׁמוֹת כב כח) אִם חָבֹל
תַּחֲבֹל שְׁלֹמֹת רָעָד, חָבֹל בְּבֵית רֹאשׁוֹן, תַּחֲבֹל בְּבֵית שְׁנִי,
וְאִיהוּ רֶב דְּכָל מְנַהֲיָי סְפִינָה, וּמַה אָמַר לֵיהּ (יוֹנָה א ו) קוּם קְרָא
אֶל אֱלֹהֵי"ךְ, דְּהָא דִּינִין קָא אֶתְיִין עֲלֶךְ וְעַל בְּנִיךְ, הָא מְאָרִי דְּחֹבִין
מִתְפַּנְשִׁין, דְּאִינוּן סַחְרִין לְסְפִינָה דִּילָךְ דְּאִינוּן רוּחִין בִּישִׁין,

אסתכל בזכוון דילך, באלין אברים דמשתדלין באורייתא
 ובפקודין טבין, ויחזירון שכינתא עלאה דאיהי תיובתא עלך,
 ואיהי אגירת עלך, דעלה אתמר (דברים לב יא) כנשר יעיר קנז דא
 ירושלים, על גוזליו ירחק (שם) דאינון ישראל, יפוש כנפיו עלייהו
 בשבתא וימין טבין, ובגיגה מברכין בהון (דף נג ע"ב) ברוך אתה
 יהו"ה הפורס ספת שלום, ובזמנא דפרישת גדפהא על ישראל
 אתמר (דברים לב יא) יקחהו ישאהו על אברתו, כמה דאוקמוהו
 (שמות יט ד) ואשא אתכם על כנפי נשרים וכו', ובגין דא קום קרא
 אל אלהי"ך דאיהי שכינתא עלאה, דאיהי תיובתא דילך, ותוב
 בה למארך דאיהו קודשא בריך הוא, אסתכל דשפחה בישא
 שלטא עלך דאיהי טפה סרוחה, ועלה אתמר (איוב א ז) ויאמר
 יהו"ה אל השטן מאין תבא, דכל חובין אינון מאברין דטפה
 סרוחה, דבגיגה אתמר לגבי חייביא מאין באת מטפה סרוחה,
 ויחתרו האנשים להשיב אל היבשה (יונה א יג) בתיובתא, ולא
 יכולו כי הים, דאיהו גזרת דינא, הולך וסוער עליהם.

בההוא זמנא וימן יהו"ה דג גדול לבלוע את יונה (שם ב א), דא
 גלותא קדמאה, דאתמר ביה ויונה ירד אל ירפתי
 הספינה, ודא הוא (בראשית מז ד) אנכי ארד עמך מצרימה, כמה
 דאוקמוהו בכל אתר דגלו ישראל שכינתא עמהון, קלקלו ישראל
 עובדיהון, ביה זמנא אתמר בהון (שמות א ח) ויקם מלך חדש על
 מצרים, ודא פרעה, עליה אתמר וימן יהו"ה דג גדול לבלוע את
 יונה, דבעא לבטלא ישראל מעלמא, הדא הוא דכתיב (שם כב) כל
 הבה הילוד היאורה תשליכונה, לקבליה וימן יהו"ה דג גדול

לבלוע את יונה, לקטליה, לבלוע יונה לא כתיב, אלא לבלוע את יונה, את אתא לרבות רעיא מהימנא דעתיד לאתייבא אורייתא על ידיה, דאיהי מאל"ף ועד תי"ו, כל אלין גלגולין על ידיה הוו, ודא איהו דג גדול, דאתמר ביה (יחזקאל כט ג) התנין הגדול, איהו דג מצרים, ובת זוגיה דגה (יונה ב ב) ויתפלל יונה אל יהו"ה אלהי"ו ממעי הדגה, מאן מעי הדגה אלין מצראי.

ועוד וימן יהו"ה דג גדול, דא טחול לילית דאיהי ערב רב מההוא רב החובל (נ"א דא סמא"ל, דגה דא נח"ש לילית בת זוגיה מההוא רב החובל טחול דאיהו ערב רב) דאתמר ביה (שמות יב לח) וגם ערב רב וכו', וטחול איהו שחוק הפסיל, עליה אתמר (קהלת ז ט) כי הפעם בחיק כסילים ינות, לבלוע את יונה דא נפשא, מסטרא דיליה (שמות ו ט) ולא שמעו אל משה מקצר רוח, ומעבודה קשה מסטרא דכבד, דאתמר ביה (שם ז יד) כבד לב פרעה, תכבד העבודה, (שם ח ט) מסטרא דמרה (שם א יד) וימררו את חייהם.

דג גדול איהו ערב רב, דאינון (נ"א דאיהו) רב החובל, מאן חובל אלא רב מכל מלאכי חבלה, איהו חובל, ואיהי חבלה, ערב רב בגין דלילית חייבא, דבהון תאבו ישראל וחבילו ית בשרייהו באת ברית, אינון רב עלייהו בגלותא, ואינון דגה לישראל, ובגין דא אמרו (במדבר יא ח) זכרנו את הדגה וכו'.

ובזמנא דנפקו ישראל ממצרים קטיל מנייהו סגיאין, ובגלותא בתראה עתיד הקדוש ברוך הוא לקטלא לון, ודא איהו (שמות ז יח) והדגה אשר ביאור מתה, ויבאש היאור דא אורייתא,

דַּאֲתִמַּר בָּהּ (משלי ו כג) וְתוֹרָה אֹר, סְרַחַת לְגַבִּיָּהּ, וְאֲתִמַּר
 בְּיִשְׂרָאֵל (שמות א כב) כָּל הַבֵּן הַיְלֹוד הַיְאֹרָה תִּשְׁלִיכֶנּוּ, אֹר אִיהֶו
 ר"ז, הַיְאֹרָה בַּת זֹנִיָּה דִּהְיֹוָא אֹר, דַּאֲתִמַּר בָּהּ (שם י כג) וְלִכְלֵ בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל הָיָה אֹר בְּמוֹשְׁבוֹתָם, כְּמוֹנָא דָא בְּגִלוּתָא בַּתְרָאָה
 (הַיְאֹרָה) הַזֶּהר בִּיה הָנָה ר"ז, דַּאִיהֶו אֹר דְּפוֹרְקֵנָא בַּתְרִייתָא,
 לְקַיִּים (מִיכָה ז טו) כִּימֵי צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֵנוּ נִפְלְאוֹת, וְדָא
 אִיהֶו כָּל הַבֵּן הַיְלֹוד הַיְאֹרָה תִּשְׁלִיכֶנּוּ, וְכָל הַבַּת תַּחֲיוֹן, אֵלֶין
 דְּמִשְׁתַּדְּלִין בְּאוֹרִייתָא דְּבַעַל פָּה.

[דף נד ע"א]

דְּבָר אַחֵר וַיִּמָּן יְהו"ה דָּג גְּדוֹל לְבָלוֹעַ אֶת יוֹנָה (יוֹנָה ב א), דָּא
 עֲנִיּוּתָא, דַּאִיהֶו עֶצֶב, וְנוֹקְבָא דִּילִיָּה עֶצְבוֹן, דְּכוּרָא דָג
 נוֹקְבָא דָגָה, דָּא הוּא (שם ב) וַיִּתְּפֹל יוֹנָה אֶל יְהו"ה אֱלֹהֵי"ו מִמְּעֵי
 הַדָּגָה, מִכְּפִנָּא דְּעֲנִיּוּתָא דְּמִטִּי לְמַעוּי דִּישְׂרָאֵל, בְּהֵהוּא זְמַנָּא
 וַיֹּאמֶר יְהו"ה לְדָג וַיִּקָּא אֶת יוֹנָה וְגוֹמֵר (שם יא), בְּדוּחְקָא דְּדָאָגָה
 דְּלֵהוֹן דְּדוּאָגִין מִן עֲנִיּוּתָא, מִדוּחְקָא יִפְקוֹן מִן גְּלוּתָא, הֵדָא הוּא
 דְּכַתִּיב (שְׁמוּאֵל ב, כב כח) וְאֵת עַם עֲנִי תוֹשִׁיעַ, דָּא גְּבוּאָה דִּיוֹנָה
 דְּנִתְנִבָּא דִּיִּפְקוֹן יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא בְּדָאָגָה (ס"א בְּדוּחְקָא)
 דְּעֲנִיּוּתָא, וּבִימִינָא יִפְקוֹן, (דף נד ע"א) בְּגִין דְּצַדִּיק ח"י עֲלָמִין אִיהֶו
 עֲנִי דַּאֲתִקְשֹׁר בִּימִינָא, דַּאִיהֶו פֶּסַח, כְּמוֹנָא דִּישְׂרָאֵל דַּאֲתִמַּר בְּהוֹן
 (יחזקאל טז ז) וְאֵת עֶרוֹם וְעָרְיָה, וְהֵאֵי יוֹנָה אִיהֵי יוֹנָה דְּתִיבַת נַח.

דְּבָר אַחֵר (יוֹנָה ב יא) וַיֹּאמֶר יְהו"ה לְדָג וַיִּקָּא אֶת הַיּוֹנָה אֶל
 הַיַּבְשָׁה, קָם סָבָא מִבֶּתֶר טוֹלָא פֶּתַח וְאָמַר, וְהָמָן כְּזָרַע גֹּד
 הוּא (במדבר יא ז), מֵאֵי כְזָרַע גֹּד, אֵלָא גֹד אִיהֶו יְמִינָא וּשְׁמָאֵלָא,

גמול"ל דלי"ם, בַּזְרַע גַּד דָּא יוֹנָה י' וְדָאִי, טָפָה חוֹרְתָא, דְּבִיָּה
אֲשַׁתְּלִים גַּד וְאֲתַעְבִּיד גִּיד, וְעַל דָּא הָאִי זָרְעָא דְאִיהִי יו"ד דְּאִיהִי
טָפָה קַדִּישָׁא, אֲתַמָּר (יוֹנָה ב יא) וַיִּקָּא אֶת יוֹנָה אֶל הַיַּבְשָׁה דְאִיהִי
נוֹקְבָא, וּמִמָּה דַּהּוֹת יַבְשָׁה ה' אֲתַקְרִיאֲת אֶרֶץ, לְאַפְקָא זָרְעִין
וְאִיבִין, הֵדָא הוּא דְכַתִּיב (בראשית א י) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיַּבְשָׁה
אֶרֶץ, וּלְמִקְוֵה הַמַּיִם קָרָא יַמִּים, דָּא מִקְוֵה יִשְׂרָאֵל מוֹשִׁיעוֹ בְּעֵת
צָרָה (ירמיה יד ח).

מִקְוֵא דְנִבְיָעוּ מִהֵהוּא זָרַע דְּאֲתַמְשֵׁךְ מִמוֹחָא עֲלָאָה, וְהָאִי (נ"א
וְהָיָא) טָפָה אִיהִי י' זְעִירָא, כַּד נִפְקַת א מִן מוֹחָא
דְאִיהִי חֲכָמָה, כָּל סְפִירָה נְטִילַת חֲלָקָהָא, עַד דְּאֲתַפְלִיגַת לְתַשְׁע
נְקוּדִין, וְכַד נְטִיל כָּל חַד חוֹלְקִיָּה אֲשַׁתְּאַרְת עֲשׂוּרָא מְכַלְהוּ טַפִּין,
דְּנְטִילַת הָיָא יַבְשָׁה דְאִיהִי עֲשִׂירִית הָאִיפָה סֵלַת, וּבְגִינָה
מַעֲשָׂרִין.

וְהָיָא טָפָה בְּעַמּוּדָא דְאַמְצָעִיתָא אֲתַאֲרַכַּת, וְאֲתַעְבִּידַת זָרַע ו',
דְּכָלִיל שִׁית סְטָרִין, וּכְמָה דְכָל סְפִירָן נְטִלִין חוֹלְקִיָּהוּן
מִהֵהוּא טָפָה, הָכִי נְטִלִין מִזָּרַע (נ"א מִהֵהוּא זָרַע) דְאִיהוּ ו', כַּד
אִיהוּ זְעִיר אֲתַעְבִּיד שִׁית, כַּד נְטִיל בִּינ"ד סְלִיק לְשִׁתִּין, שִׁית זְמָנִין
עֲשָׂר, אֲבָל כָּל סְפִירָן כָּל חַד אִיהוּ תַשְׁע, וּמִלְכוּת בָּה אֲשַׁתְּלִים כָּל
חַד לְעֶשֶׂר, וְכָלֹא אֲתַמְשֵׁךְ לְגַבִּיָּה דְגִיד דְאִיהוּ צְדִיק, וּמִנִּיָּה לְהֵהוּא
יַבְשָׁה, וּבִהֵהוּא זְמָנָא דְאַרִיק בָּה כָלֹא אֲתַקְרִיאֲת תִּיבַת נֹחַ, וְרָזָא
דְּמָלָה וַתִּנָּח הַתִּיבָה בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי (בראשית ח יג), מַה דַּהּוֹת ה'
יַבְשָׁה, אֲתַעְבִּידַת ה"א הַשְּׁבִיעִי, וְדָא אִיהוּ וַתִּנָּח הַתִּיבָה בַּחֹדֶשׁ

הַשְּׁבִיעִי, וַתֵּנַח וְדָאֵי בַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי, וְדָא אִיהוּ גִיד צָדִיק ח"י
עֲלָמִין, בְּגִין דְּמִנִּיה נָפִיק זָרַע לְהָאֵי יִבְשָׁה.

[דף נד ע"ב]

וְכָל מָאן דְּאַפִּיק הָאֵי זָרַע דְּאִיהוּ נִבְיָעוּ מְלַעִילָא דְלֹא בְהָאֵי
יִבְשָׁה, גְּרִים פְּרוּדָא בְּהֵוּא נִבְיָעוּ, כְּבִיכּוּל כְּאֵלוּ אֲתַפְסֵק
נִבְיָעוּ דְשִׁכְנִיתָא, וַיִּתְּרֵבָה נִבְיָעוּ דְסִטְרָא אַחְרָא, דְּאִינוּן מִי טוֹפְנָא,
הָדָא הוּא דְכְּתִיב (בראשית ז יט) וְהַמַּיִם גָּבְרוּ מְאֹד מְאֹד עַל הָאָרֶץ,
בְּהֵוּא זְמָנָא דְלִית נִבְיָעוּ בְּהֵהִיא יִבְשָׁה דְהִיא כְּבִדָּה, אֲתַעְבִּידַת
קָלָה, לְאַסְתַּלְקָא מַעַל יִשְׂרָאֵל, וְאַתְמַר בָּהּ (שם יז) וַתָּרֶם מַעַל
הָאָרֶץ, וְלֹא נָחַתַת עַד יִרְחָא שְׁבִיעָאָה, דְּאַתְמַלִּיאַת בְּזַכּוּן דִּילָהּ
וְאִיהִי כְּבִדָּה נָחַתַת, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (שם ח ד) וַתֵּנַח הַתִּיבָה
בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי, דְּאִיהוּ תִשְׁרִי דְרוּעָא שְׁמַאלָא, דְּאִי הוּוּ נִפְקִין בֵּיהּ
יִפְקֹון בְּמִיתָהּ, וְלֹא יִשְׁתַּאֲרוּן אֲלָא חַד מַעִיר וּשְׁנַיִם מִמִּשְׁפָּחָה, חַד
מַעִיר כְּגֹון נַח, וּשְׁנַיִם מִמִּשְׁפָּחָה כְּגֹון שֵׁם וַיָּפֶת, וּמֵאַחֲרֵינִי שְׁנַיִם
שְׁנַיִם שְׁבָעָה שְׁבָעָה, מֵאִינוּן עַמֵּי הָאָרֶץ דְּדִמְיִין לְבַעִירָן וְעוֹפִין
וְחַיִּוּן, וְאַלִין אִינוּן דְּאוּקְרִין יָמִים טוֹבִים וְחֻגִין, דְּאִינוּן שְׁנַיִם שְׁנַיִם
תָּרִין יוֹמִין חַד דְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה וְחַד דְּשִׁבּוּעוֹת, תָּרִין יוֹמִין דְּפּוּרִים,
שְׁבָעָה שְׁבָעָה אֲלִין שְׁבָעָה יוֹמִין דְּפִסְחָא, וְשְׁבָעָה יוֹמִין דְּסִכּוֹת, אוּ
דְּמִתְפַּלְלִין ח"י בְּרַכָּאָן דְּצִלוֹתָא בְּכָל יוֹמָא. (דף נד ע"ב) דְּסִלְקִין
לְחוֹשְׁבֵן שְׁנַיִם שְׁנַיִם שְׁבָעָה שְׁבָעָה ח"י.

אוּ אֲלִין דְּהוּוּ גְטָרִין י' דְּאִיהוּ אוֹת בְּרִית מִיִּלָּה דְּאִיהוּ לְשִׁמְנָה
דְּכָלָא ח"י, אוּ אֲלִין דְּמִנְחָן תְּפִלִּי בְּכָל יוֹמָא דְּאִינוּן אוֹת י',
כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (שמות יג טז) וְהָיָה לְאוֹת כו', וְהוּוּ קִשְׁרִין לִיהּ בַּח'

בְּתִי דְתַפְלִי, דְּאֵינוֹן ד' בְּתִי דְתַפְלִין דְּרִישָׁא, וְאַרְבַּע פְּרִשְׁיִין
 דְתַפְלִין דְּדָד, אִו אֵינוֹן דְּנִטְרִין אוֹת י' שֶׁבֶת בְּתַחוּמָא דִּילִיה דְּאִיהוּ
 ח', תְּרִי אֶלְפִי אֲמִין לְכָל סִטְרָא, וְכֹלָא ח"י, לְאֵלִין אֵינוֹן מְקַבְּלִין
 בְּתַשׁוּבָה, דְּאִיהִי תִיבֵת נַח יוֹם הַכַּפּוּרִים.

אָבֵל לְאַחֲרָנִין לָא יִקְבֵּל לֹון בְּתִיּוּבְתָא, וְאִם יִפְקֹון בְּיוֹמָא דְּדִינָא,
 אֵלִין דְּלֹא הִווּ נִטְרִין, אֲתַמַּר בְּהוֹן (בראשית ז כא) וַיִּגְוַע כָּל
 בָּשָׂר הָרָמִשׁ עַל הָאָרֶץ, וְאֵלִין אֲתַקְרִיאוּ רְשָׁעִים גְּמוּרִים דְּנִדּוּנִין
 לְאַלְתֵּר לְמִיתָה, דְּבַהוֹן בְּשִׂית יוֹמִין הָוֹת שְׂכִינְתָא מִתַּתְרָכָא הָדָא
 הוּא דְּכְתִיב (שם ח ט) וְלֹא מִצָּאָה הַיּוֹנָה מְנוּחַ לְכַף רַגְלָהּ, וְאֵלִין
 אֵינוֹן יוֹמִין דְּחוּל.

צְדִיקִים גְּמוּרִים אֵלִין אֵינוֹן דְּנִטְרִין ח"י וְשִׁבְתוֹת וַיִּמִּין טָבִין,
 עֲלִיָּהוּ אֲתַמַּר וַתֵּשֶׁב אֵלָיו הַיּוֹנָה לָעֵת עָרֵב וְדָא עָרְבִי
 שִׁבְתוֹת וַיִּוְמִין טָבִין, דְּשְׂכִינְתָא קָא אֲתִיָּא לְשָׂרְיָא עֲלִיָּהוּ בְּגִין
 דְּאֵינוֹן קֳדָשׁ, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (ירמיה ב ג) קֳדָשׁ יִשְׂרָאֵל לִיהו"ה,
 וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בִּיהו"ה אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלָכֶם הַיּוֹם (דברים ד ד).

וְאֵינוֹן צְדִיקִים גְּמוּרִים דְּנִכְתְּבִין וְנַחְתְּמִין לְאַלְתֵּר לְחַיִּים,
 וְכַתִּיבִין בְּסִפְרָא דְּחַיִּי, כְּמָה דְּאֵת אָמַר וּבִסְפָר חַיִּים
 בְּרָכָה וְכו', בִּינּוּנִיִּים דְּכִלְיָן מַחוּל וְקֳדָשׁ תַּלְיִין עַד יוֹם הַכַּפּוּרִים
 דְּאִיהוּ כְּגִוּוּנָא דְּתִיבֵת נַח, אִם תִּיַּיבִין בְּתִיּוּבְתָא יִקְבֵּל לֹון וַיִּכְתְּבוּן
 לְחַיִּי, וְאִם לֹאוּ יִכְתְּבוּן לְמִיתָה עִם אַחֲרָנִין, דְּאֲתַמַּר בְּהוֹן (בראשית ז
 כא) וַיִּגְוַע כָּל בָּשָׂר וְכו', וּבִינּוּנִיִּים בְּגִין דְּאִית בְּהוֹן פְּקוּדִין וְחוּבִין,
 אֲתַמַּר בְּהוֹן (שם ו יט) וּמָכַל הָחַי מָכַל בָּשָׂר וְכו', מָכַל הָחַי מִסִּטְרָא
 דְּזַכּוּן, מָכַל בָּשָׂר מִסִּטְרָא דְּחוּבִין.

(ועוד דבזמנא דייתי משיחא כל אינון דנטרו אות ברית ישזיב יתהון ממותנא, דבההוא זמנא יתבטל מותנא, דהוון מתנבאין אינון נביאיא דאספקלריא דלא נהרא דלא ישתארוון אלא חד מעיר ושנים ממשפחה, כגון ההוא דכתיב (שם ז ט) שנים שנים באו אל נח, ואית מאן דאמר שבעה שבעה מסטרא דבת שבע, ואלין אינון חד מעיר, נח דא שבת, דביה גיחא דירית לה צדיק, שנים שנים תרין יומין חד דראש השנה וחד דיום הדין, דתננינא איהו מספק ויומא חדא דיום הכפורים, ויומא חדא דשבועות, ושבעה שבעה אינון שבעה יומי דסכות ושבעה יומי דפסחא, דמאן דנטיר אינון יומין עתיד לאשתזבא בגלותא).

ובגין דגלי כל דא קודשא בריך הוא למשה, שאיל רחמי עליהו, ומסר גרמיה למיתה, הדא הוא דכתיב (שמות לב) ואם אין מחני נא מספרך, ובפיוסא דיליה אדבק במלכא, ואחיד בדרועא דימינא ואמר (שם יג) זכור לאברהם, ולביתר אחיד בשמאלא ואמר זכור ליצחק, ולביתר אחיד בגופא ואמר (שם) ולישראל, ואמר קודשא בריך הוא לאלין בינונים לגבייהו תמה זכות אבות, כיון דלא תאבו בתיובתא הא אינון פרשעים גמורים ואם תאבין בתיובתא אתמר לגבייהו חלה זכות אבות, ובגין דלא יתאבידו אלין בינוניים אמר משה וכי ימרון בני עלמא דאנא כנח דלא בעא רחמי על דריה, בההוא זמנא מסר גרמיה עליהו, הדא הוא דכתיב ואם אין מחני נא.

[דף נה ע"א]

ובגין דא עתיד רעיא מהימנא למחוי בגלותא בתראה, וביה

יִתְקַיֵּים (ישעיה נג ה) וְהוּא מְחַלֵּל מִפְּשָׁעֵינוּ, אֶתְעַבִּיד חוֹל בְּגִינֵיהוּ,
 מְדוּפָא בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ בְּמִכְתָּשִׁין דִּיסוּרִין דַּעֲנִיּוּתָא, בְּכַמָּה דוֹחְקִין
 דְּסָבִיל עַלֵּיהוּ, וּבְגִינִיה (שמות לב ד) וַיִּנָּחֶם יְהו"ה עַל הָרָעָה וְגוֹמֵר,
 וְהָדָא הוּא דְכָתִיב (ישעיה נג ה) וּבַחֲבוּרָתוֹ גִּרְפָּא לָנוּ, וּבְגִינִיה שְׁמַאל
 דוֹחָה לְבִינוּנֵיִים דְּאִיהִי רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וַיִּמִּין מִקְרָב לֹון בְּתִיּוּבְתָא
 דְּאִיהוּ פֶסַח, (דף נה ע"א) דְּרוּעָא יְמִינָא לְקַבֵּל שָׁבִים, וַיּוֹקִים לֹון
 מִנְפִּילוֹ דְּלֶהוֹן וְאַחִיד בִּידִיהוֹן, וַיִּימֵי לֹון קוּמִי שְׁבִי יְרוּשָׁלַם,
 וּבְשָׁבוּעוֹת יִפְקוֹן בְּזָכוּתָא דְּמֹשֶׁה דְּאִיהוּ מִתַּן תּוֹרָה רַחֲמִי, וְגַלִּי לֹון
 סֶפֶר תּוֹרָה, וַיִּתְּכַנְשׁוֹן לִירוּשָׁלַם, וְתִרְאָה תִּיבְשָׁה מַלְכוּת הָרִשָּׁעָה,
 וְרַחֲמִי עַל בָּנוּי, וְבִיה (דברים לב יא) כְּנֶשֶׁר יַעִיר קִנּוּ,
 מָאן קִנּוּ יְרוּשָׁלַם קִנּוּ (לְשִׁכִּינְתָא).

בְּהָהוּא זְמַנָּא שׁוּפ"ר מְהוּפ"ךְ קַדְמ"א זָקַף קַט"ו, אֶתְהַפֵּךְ
 מִמִּשְׁלָה דְּאוּמִין דַּעֲלָמָא, וַיִּשְׂרָאֵל דְּאִינוֹן מִזְרַעָא
 דְּהָהוּא דְּאֶתְמַר בִּיה (בראשית לב יא) קִטְנָתִי מִכָּל הַחֲסָדִים אֶסְתַּלֵּק
 וְאַזְדַּקְתִּי, וְאֶתְמַר בִּיה זָק"ף גְּדו"ל, בִּימִינָא אֶסְתַּלְקוּ מִן גְּלוּתָא,
 בְּגִין דְּמוֹלִיךְ לִימִין מֹשֶׁה דְּדִרְגִּיה עֲמוּדָא דְּאַמְצָעִיתָא דְּאִיהוּ
 שְׁבוּעוֹת.

וְבִיה מְאָרִי"ךְ טֶרַח"א, בִּיה מְאָרִיךְ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאִיהוּ
 אַרְךְ אֲפִים עַל בִּינוּנֵיִים, וְטֶרַח בְּגִינֵיהוּ, לְקַיִמָּא וּבְרַחֲמִים
 גְּדוּלִים אֶקְבִּצֵךְ (ישעיה נד ז), וְבִיה יִפְקוֹן עַל יָדָא דְּהָהוּא דְּאֶתִּיְהִיב
 אוֹרִיתָא עַל יְדִיה בְּשָׁבוּעוֹת, דְּאָזִיל לִימִינָא דְּהֵינּוּ פֶסַח, בְּהָהִיא
 זְמַנָּא אֲזוּ יִשִּׁיר מֹשֶׁה (שמות טו א), וּבְסָכוֹת וַיָּבֹא יַעֲקֹב שָׁלֹם
 (בראשית לג יח), שָׁלֹם בְּגוּפִיה, שָׁלֹם בְּמִמוּנִיה, וְאַסְתַּחֵר בְּשִׁבְעָה

עָנִי יָקָר בְּנוֹנָא דְקַדְמִיתָא כַּד נָפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, לְקַיִּים כִּימֵי
צִאתָהּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְגוֹמֵר (מיכה ז טו).

וְרִשְׁיַעְיָא דְאִינוּן עָרַב רַב אֶתְמַר בְּהוּן סו"ף פְּסו"ק, דְּאִינוּן
מִזְרְעָא דְעַמְלֵק דְּאֶתְמַר בֵּיה (שמות יז טו) וַיֹּאמֶר כִּי יָד
עַל כָּס י"ה, וְאִינוּן חֲמִשׁ מֵינִים עַמְלֵקִים גְּבוּרִים נְפִילִים עֲנָקִים
רְפָאִים, דְּבָלְהוּ מִסְתַּלְקִין וּמִתְגַּבְּרִין עַל יִשְׂרָאֵל בְּגִלּוּתָא, הָדָא
הוּא דְכְּתִיב (בראשית ז יח) וַיִּגְבְּרוּ הַפִּיִּם וַיִּרְבוּ מְאֹד עַל הָאָרֶץ,
אַרְבַּע זְמַנִּין כְּתִיב וַיִּגְבְּרוּ וַיִּגְבְּרוּ, לְקַבֵּל אַרְבַּע גִּלּוּן, וְעַלֵּיהוּ אֶתְמַר
סו"ף פְּסו"ק, דְּפָסִיק לֹון קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא לְסוּף יוֹמִיָּא מַעֲלָמָא.

וּבְהַהוּא זְמַנָּא הַקָּטָן יְהִיָּה לְאַלְף (ישעיה ס כב) מִסְטָרָא
דְּשִׁמְעָא לָא, וְהַצֵּעִיר לְגוֹי עֲצוּם (שם) מִסְטָרָא דִּימִינָא,
אַנִּי יְהו"ה בְּעַתָּה אֲחִישְׁנָה (שם) מִסְטָרָא דְעַמּוּדָא דְאַמְצַעִיתָא,
וּמִיד יתְפַסְקוֹן עַמְלֵקִים מִן עֲלָמָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא יְתִיב עַל
כְּרִסְיָהּ, וְדָא אִיהוּ שׁוּפ"ר הוֹל"ךְ אֶתְנ"ח יְתִי"ב, בְּהַהוּא זְמַנָּא
דִּיתְמַחוּן עַמְלֵקִים מַעֲלָמָא, יְהֵא קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא נַח נִיחָא
לְיִשְׂרָאֵל, וְיְתִיב עַל כְּרִסְיָהּ, כְּמָה דְאֶתְמַר בֵּיה (דניאל ז ט) וְעַתִּיק
יוֹמִין יְתִיב, לְבוּשָׁה כְּתִלְג חוֹר, לְקַיִּמָּא אִם יְהִיו חֲטָאִיכֶם כְּשָׁנִים
כְּשִׁלְג יִלְבִּינוּ (ישעיה א יח).

וְלִגְבִּי עֲשׂוּ וַיִּשְׁמַעְעָל כְּתִיב (דניאל ז ט) כְּרִסְיָהּ שְׂבִיבִין דִּי נוֹר,
(ס"א רומי) וּמֵאִינוּן שְׂבִיבִין דְּכְרִסְיָהּ אוֹקְדוֹן כָּל טַעֲוֹן
דִּילְהוֹן, גִּלְגֻּלוּהִי נוֹר דְּלִיק, דְּנַחְתִּין מְנִיָּה עֶשֶׂר גִּלְגֻּלִּין מִסְטָרָא
דָּאת י', וּשְׂבִיבִין מִסְטָרָא דָּאת ה', תְּרִין אֲתוּן יתְעָרוֹן בְּנוֹרָא

לְאוֹקְדָא טַעוֹן דְּלֶהוֹן, בְּהֵוֹא זְמָנָא (ישעיה א לא) וְהָיָה הַחֶסֶן
לְנַעֲוֶרֶת וכו'.

בְּהֵוֹא זְמָנָא סָלִיק ו' עַל דְּרָגָא דִּילִיָּה דְּאִיהוּ שֵׁשׁ מַעְלוֹת
לְכַסָּא, וְדָא אִיהוּ דְּרָגָא, תַּר"י טַעַמ"י, מֵאִי תַר"י
טַעַמ"י, אֶלָּא בְּתַר דְּסָלִיק לְדְרָגִיָּה יִימַר לְיִשְׂרָאֵל וַעֲשֵׂה לִי
מִטַּעַמִּים כַּאֲשֶׁר אֶהְבֵּתִי (בראשית כז ד), מִפְּקוּדִין דַּעֲשֵׂה דְכִלְיָן
בְּה' דְּאַבְרָהָם, דְּכִלְיָל רַמ"ח פְּקוּדִין, דְּבֶהוֹן אֶתְקָרִיב ה' לְגַבִּי ו',
וְקֶרְבָּנָא דָּא אִיהוּ קָרִיבֻ דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא עִם שְׂכִינְתִּיהָ.

[דף נה ע"ב]

בְּכָל אֶתֶר וְאֶתֶר (נ"א אֶבֶר וְאֶבֶר) קָרִיבֻ י"ה, ה' חֲמִשָּׁת אֲלָפִים
לְבָרִיאֵת עוֹלָם, ו' אֲלָף הַשְּׁשִׁי בְּרַמ"ח, וּבִשְׁמַאלָא דְתַמָּן
לְבָא יִטּוֹל נּוֹקְמִין מֵאוּמִין דַּעֲלָמָא, וְרֹזָא דְמִלָּה (ישעיה סג) כִּי יוֹם
נָקָם בָּלָבִי, וְדָאִי אֶתְכִלְיָן בְּעַמּוּדָא דְאַמְצַעִיתָא, דְּפְקוּדִין דַּעֲשֵׂה
אֶתִּיְהִיבֻ מִימִינָא, וּפְקוּדִין דְּלֹא תַעֲשֵׂה מִשְׁמַאלָא, וְאֵלִין אֵינּוֹן
תַּר"י טַעַמ"י, וּפְקוּדִין דַּעֲשֵׂה אֵינּוֹן מֵאַכְלִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא,
וּפְקוּדִין דְּלֹא תַעֲשֵׂה פְרִנְסָה לְסַמָּא"ל לְמָאן דַּעֲבֵר עֲלִיָּהּ.

(וְאֵלִין הֵוָה קָרִיב) (נ"א אֶקְדִּים) (נ"א וּבְאֵלִין מִתְקָרֵב) עֲשׂו
לְיִצְחָק וְאָמַר לִיה יָקָם אָבִי וַיֹּאכַל מִצֵּיד בָּנוּ (בראשית כז
לא), וְסַמָּא"ל בְּגִינְיָהּ הֵוָה אֶקְדִּים (נ"א קָרִיב) לְשְׁמַאלָא,
לְאַטְעָמָא לְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא מִחוּבִין דְּבִגְנֵי דְאֵינּוֹן מֵאַכְלִין
מְרִירוֹ, דְּבִגְנִיָּהּ אֶתְמַר (מלאכי א ג) וְאֶת עֲשׂו שְׂנֵאתִי, עַמּוּדָא
דְאַמְצַעִיתָא מִתַּמָּן אֶתִּיְהִיבֵת אוֹרִיתָא, דְּאִיהִי כִלְיָא (דף נה ע"ב)
דִּימִינָא וּשְׁמַאלָא, בְּהֵוֹא זְמָנָא עֲשׂו יִתְעַר לְגַבִּי שְׁמַאלָא

לֹא־עָבְרָא מִתַּמָּן סמא"ל, וּמִיָּד סָלִיק עֲשֵׁן אַחֲרָא דְּאִיהוּ עֲשֵׁן
הַקְטָרֶת, (אִיהוּ כָּלְלָא דְּאוּרִייתָא קִשּׁוּרָא דִּילִיָּה פִּקּוּדִין דְּעֵשָׂה)
לְקִשְׂרָא וּלְקַרְבָּא יְמִינָא בְּשִׁמְאֵלָא, דְּעִמּוּדָא דְּעֲשֵׁן אִיהוּ עִמּוּדָא
דְּאַמְצֵיתָא (בְּרַחֲמֵינוּ, וּפִקּוּדִין דִּלָּא תַעֲשֶׂה בְּדַחֲלֵינוּ) עִמּוּד
הַקְטָרֶת.

מֵאִי קְטָרֶת דִּילִיָּה שְׂכִינְתָּא תַתָּא, דְּאִיהִי סָלְקָא בְּכַמָּה רִיחִין
וּבוֹסְמִין טָבִין, וְכַד סָלְקָא לְגַבִּיהָ אַתְמֹר בָּהּ (שִׁיר ג' ו') מִי זֹאת
עוֹלָה מִן הַמִּדְבָּר וְכו' דְּסָלְקָא בְּהוֹן, דָּא ה' תַתָּא, זֹאת סָלְקָא
בְּמִי, מִקְטָרֶת מִר וּלְבָנָה (שם) תְּרִי יֶרֶכִי קִשּׁוּט, מִכָּל אֲבָקַת רוּכַל
(שם) דָּא צְדִיק, דְּאִיהוּ כָּלִיל כָּלָא, אִיהוּ רוּכַל, וְאִיהִי אֲבָקַת דִּילִיָּה,
הָדָא הוּא דְּכְתִיב (בראשית ב כד) וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ, וְיָבִיָּה סָלִיקַת לְגַבִּי
בַּעֲלָהּ.

שְׂכִינְתָּא תַתָּא אִיהִי קְטָרֶת דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, וְאִיהִי קָרְבִּין
דִּילִיָּה, מִזְבֵּחַ דִּילִיָּה, דְּבָהּ מִתְקַנֵּין יִשְׂרָאֵל מֵאֲכָלִים
דְּקָרְבָּנִין דְּצִלוֹתֵין לְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, דְּאִינוּן לְקַבֵּל קָרְבִּין הַשְׁחֵר,
וְקָרְבִּין דְּבִין הָעֲרָבִים, וְקָרְבָּנָא דְּאִמּוּרִים וּפְדָרִים דְּמִתְאַכְלִין כָּל
לִילְיָא, וְאִיהוּ קָרְבִּין מוֹסַף דְּאִיהוּ צְדִיק, וְאִיהוּ קָרְבָּנָא דְּשִׁבְתוֹת
וְיָמִים טוֹבִים דְּלִית קָרְבָּנָא (קָרִיבוּ לְעֲמָא קַדִּישָׁא לְקוּדְשָׁא בְּרִידָא
הוּא בְּשִׁבְתַּת וְיוֹם טוֹב) אֵלָּא בָּהּ, הָדָא הוּא דְּכְתִיב (ויקרא טז ג)
בְּזֹאת יָבֹא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ, וְאֵל יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל כִּי אִם בְּזֹאת
(ירמיהו ט כג).

אִיהִי מִשְׁכּוּנָא דִּילִיָּה, דְּבָגִינָה אִיהוּ שְׂאֲרֵי בְּגוּיָיהוּ, הָדָא הוּא
דְּכְתִיב (שמות כה ח) וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם וְגוֹמֵר,

אִיהִי אָרוֹן דִּילִיָּה, וְאִיהוּ סֵפֶר תּוֹרָה גָּנִיז בְּגוֹוֶה, אִיהִי מִנְרֶתָא דִּילִיָּה, וּמִנְרֶת הַמֵּאוֹר מֵהָהוּא דְאַתְמָר בֵּיה (משלי ו כג) וְתוֹרָה אוֹר, וְאִיהִי גֵר דְּדָלִיק קַדְמִיָּה, כְּמָה דְאַתְ אָמַר (ויקרא כד ב) לְהַעֲלוֹת גֵּר תְּמִיד, וְאִיהִי בֵת שִׁבְעַ מִנְרֶתָא כְּלִילָא מִשְׁבָּעָה בּוֹצִינִין, אִיהִי גֵר לְגַבִּיהַ מִסְטָרָא דְשִׁמְאֵלָא, וְאִיהוּ אוֹר לְגַבִּיהַ מִסְטָרָא דִּימִינָא, וְעַל תַּרְוִיָּהוּ אַתְמָר (משלי ו כג) כִּי גֵר מִצֹּה וְתוֹרָה אוֹר.

אִיהִי קְדוּשִׁין דִּילִיָּה מִסְטָרָא דְשִׁמְאֵלָא, בְּגִין דְּקְדוּשָׁה מִסְטָרָא דְלוֹיִם, כְּמָה דְאַתְ אָמַר וְקִדְשָׁתְ אֶת הַלוֹיִם, וְעַלָּה אַתְמָר תְּהֵא לִי מְקוֹדֶשֶׁת בְּטַבְעַת זֹאת, וְאִיהִי בִרְכָּה דִּילִיָּה מִסְטָרָא דִּימִינָא, דְאִיהִי כְּהוֹנָה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (במדבר ו כג) כֹּה תִּבְרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

וְאַתְקַרִּיאת כְּלָה דִּילִיָּה מִסְטָרָא דְצַדִּיק דְאִיהוּ כ"ל, וְדָא אִיהוּ כְל"ה, כ"ל ה', בְּגִין דְאִיהוּ בְּרִית דְאַחִיד בְּתַרְוִיָּהוּ, וּמִסְטָרָא דְצַדִּיק אִיהוּ יְחִוּד דִּילָּה, דְאִיהוּ קוּצָא דְאַת ד' מִן אֶחָד, דְקִשִּׁיר בֵּין א"ח וּבֵין ד', וְאִיהִי צְלוּתָא דִּילִיָּה מִסְטָרָא דְחֵי עֲלָמִין, דְאִיהוּ ח"י בִּרְכָּאָן דְצְלוּתָא.

אִיהִי אוֹת דְשִׁבְתוֹת וְיָמִין טָבִין, שִׁבְת אִיהִי כָלֵל דְתִלַּת אָבָהוּ, בְּגִין דְאִיהִי בֵת כְּלִילָא בְתִלַּת עֲנָפֵי אָבָהוּ דְאִינֹן ש, אִיהִי תַּחוּם דִּילִיָּה וְאִיהִי רְשׁוֹת דִּילִיָּה, רְשׁוֹת הַיְחִיד דְגָבָהוּ עֲשָׂרָה, וְדָא יו"ד ה"א וּא"ו ה"א, וְרַחְבּוֹ אַרְבָּעָה דְאִינֹן יו"ה, אִיהוּ עִירוֹב דִּילָּה מִסְטָרָא דִּימִינָא וּשִׁמְאֵלָא, דְאִינֹן ע"ב רי"ו דְהִינֹן חֶסֶד וּגְבוּרָה, וְאִיהִי עֲרֵבִית דִּילִיָּה עֵיבוֹר דִּילִיָּה.